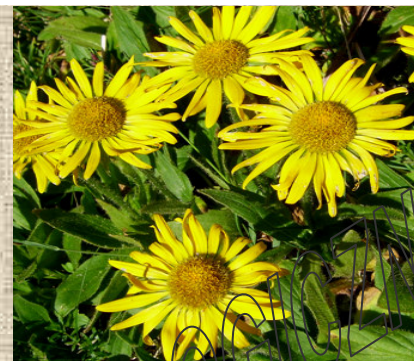

TEKTONIKA

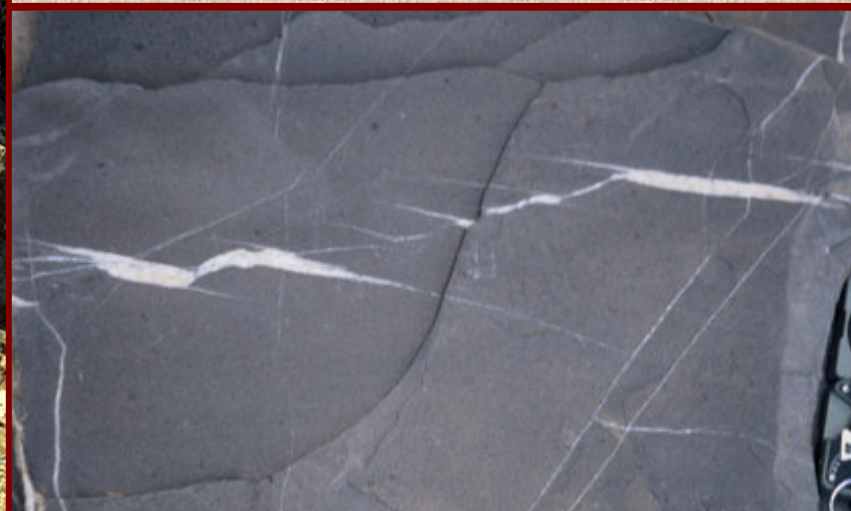
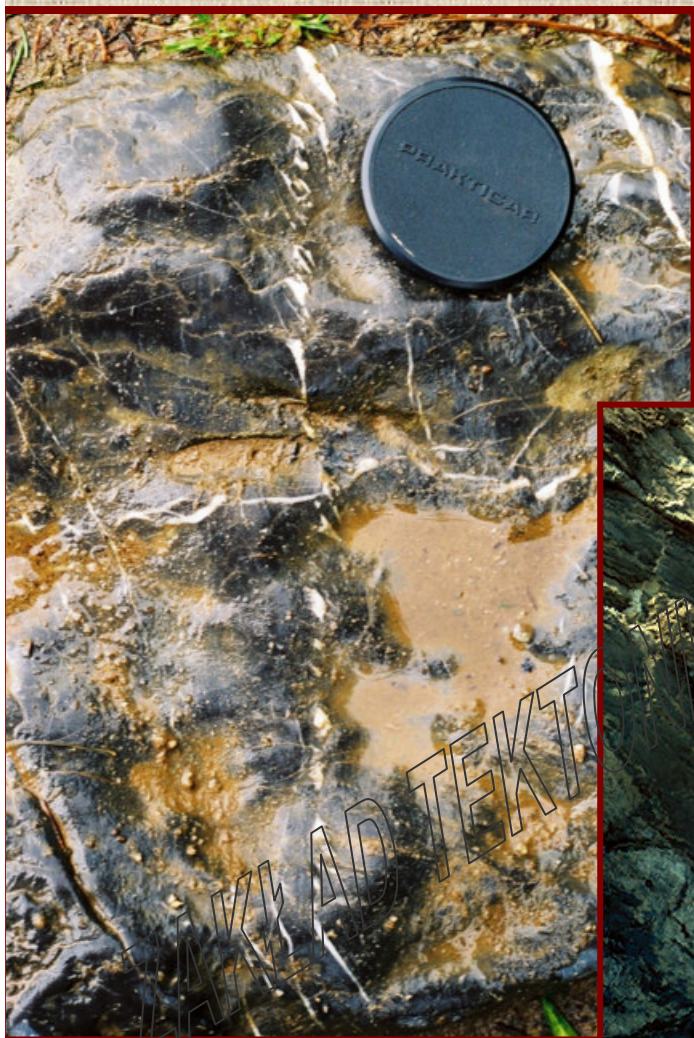
Wykład 6

TEKTONIKA SPEKAŃ

dr hab. Edyta Jurewicz
pok. nr 1055

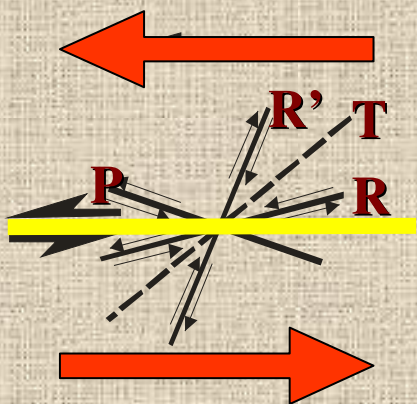
SPEKANIA KULISOWE

USKOKI/SPEKANIA OPIERZAJĄCE

SPEKANIA RIEDLA (*Riedel shears*)

(W. Riedel 1920)

R – niskokątowe

R' – wysokokątowe

T – tensyjne

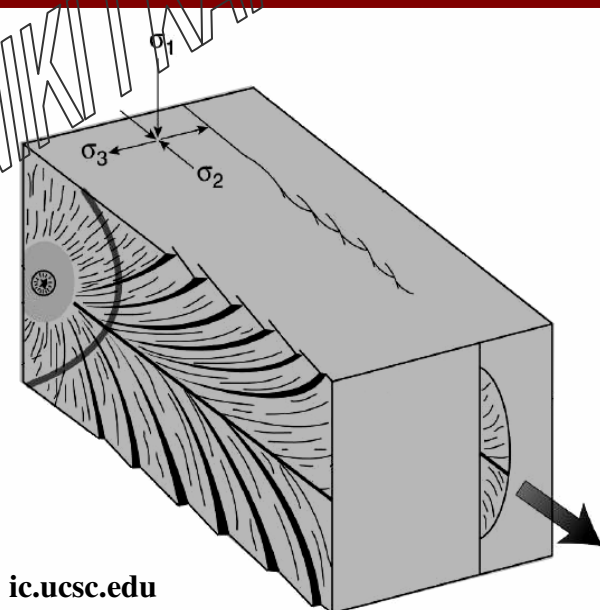
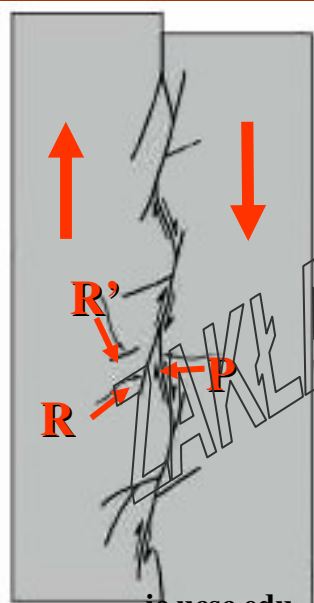
P – podatne

RĄBKI (*fringe*)

SPEKANIA KULISOWE

(*en échelon fractures*)

ŻEBRA

STRUKTURY NA POWIERZCHNI SPEKAŃ

photo.agiweb.org

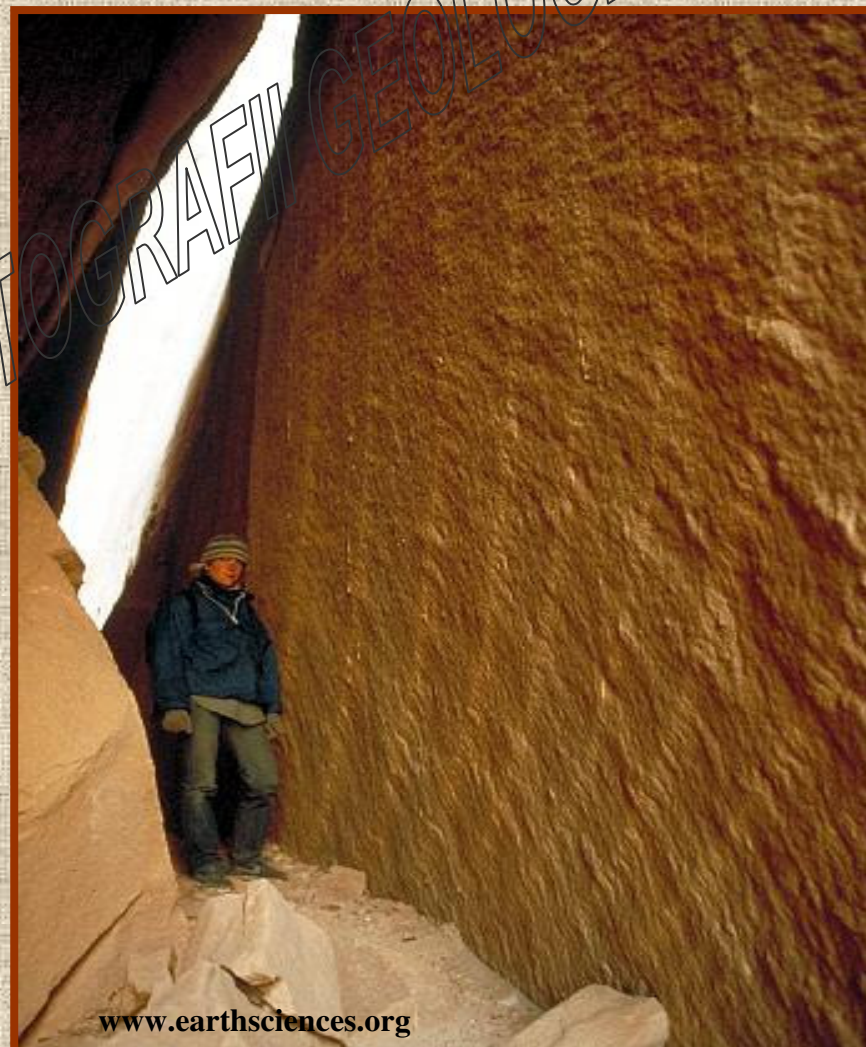
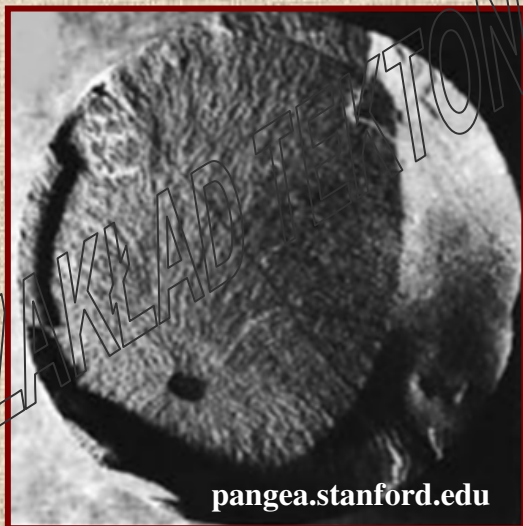
piaskowce, Utah

ic.ucsc.edu

photo.agiweb.org

STRUKTURY NA POWIERZCHNI SPEKAŃ

Zespół – szereg równoległych do siebie spękań

System – złożony z dwóch lub więcej zespołów

Spękania przewodnie – zespół dominujący, o dużym zasięgu

Enfield Glen

www.geo.cornell.edu

Devil's Tower

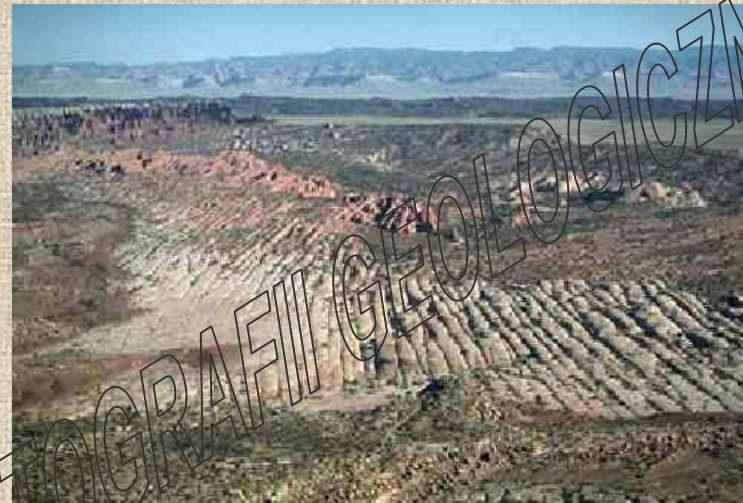

www.geo.cornell.edu

GEOMETRIA SPEKAŃ

❖ zespół spekań

❖ system spekań

rst.gsfc.nasa.gov

GEOMETRIA SPEKAŃ

❖ system ortogonalny

❖ system diagonalny

❖ system poligonalny

GEOMETRIA SPEKAŃ

❖ **spękania niesystematyczne**

❖ **spękania radialne**

❖ **spękania kulisowe**

GENEZA SPEKAŃ

❖ **spękania ekstensyjne**

❖ **spękania ścięciowe**

❖ **spękania termiczne**

❖ **spękania diagenetyczne**

PSEUDOSPEKANIA

GLEBY POLIGONALNE

Dol. Śmierci

www.uoregon.edu

soils.ag.uidaho.edu

www.uoregon.edu

EKSFOLIACJA

Sigillaria

www.nvcc.edu

SPEKANIA EKSTENSYJNE

photo.agiweb.org

photo.agiweb.org

ZAKŁAD TEKTONIKI

INSTYTUT GEOLOGICZNEJ

SYSTEM ORTOGONALNY

Letchworth Gorge – łupki dewońskie

people.hofstra.edu

rst.gsfc.nasa.gov

SYSTEM ORTOGONALNY

Alpy

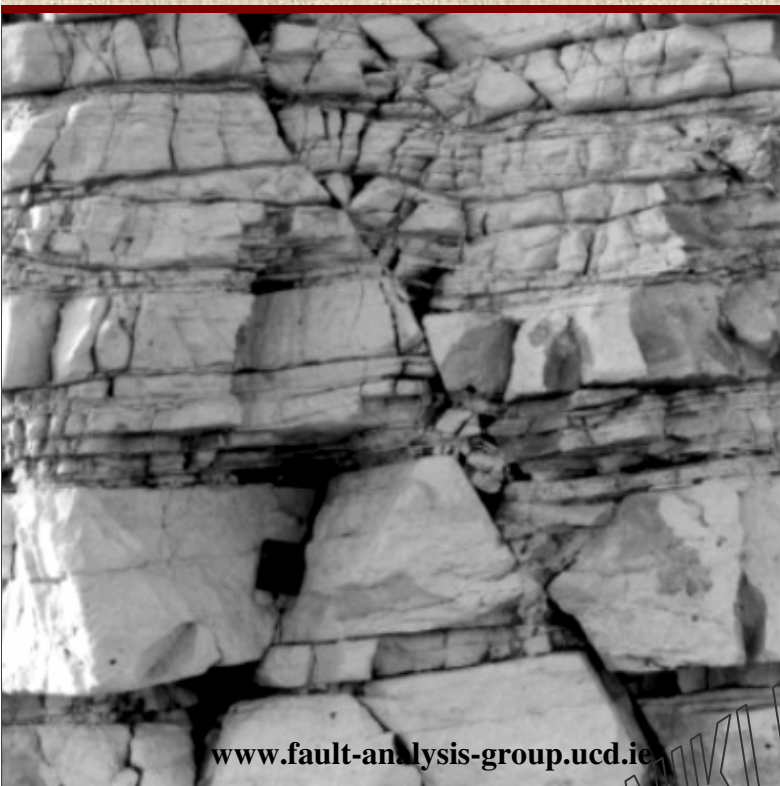
GEOLOGICZNEJ

www.nvcc.edu

SYSTEM DIAGONALNY

www.fault-analysis-group.ucd.ie

Cave Mountain

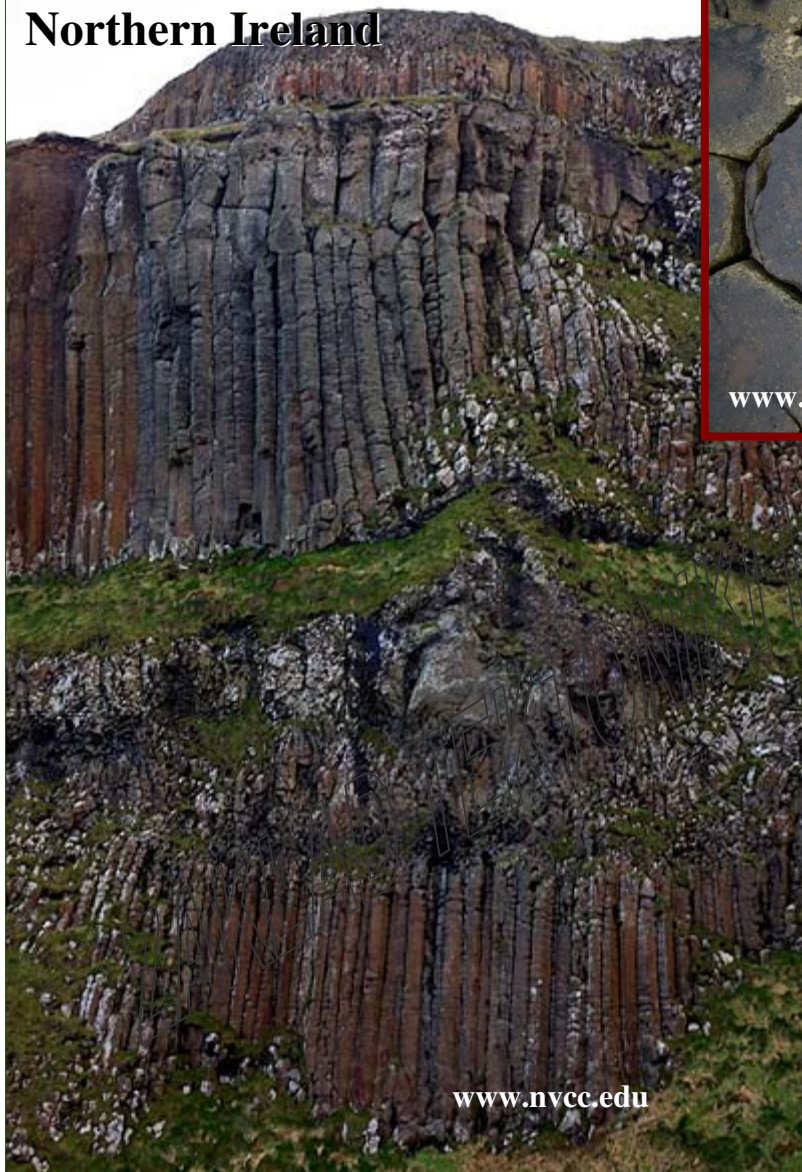

www.wvgs.wvnet.edu

SYSTEM HEKSAGONALNY

Northern Ireland

www.nvcc.edu

www.nvcc.edu

www.nvcc.edu

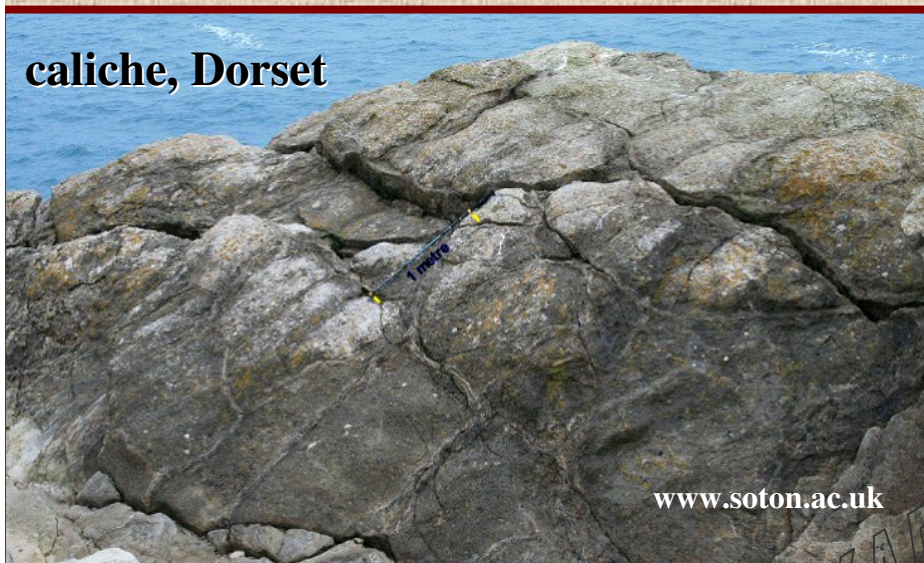

www.dur.ac.uk

SYSTEM POLIGONALNY

caliche, Dorset

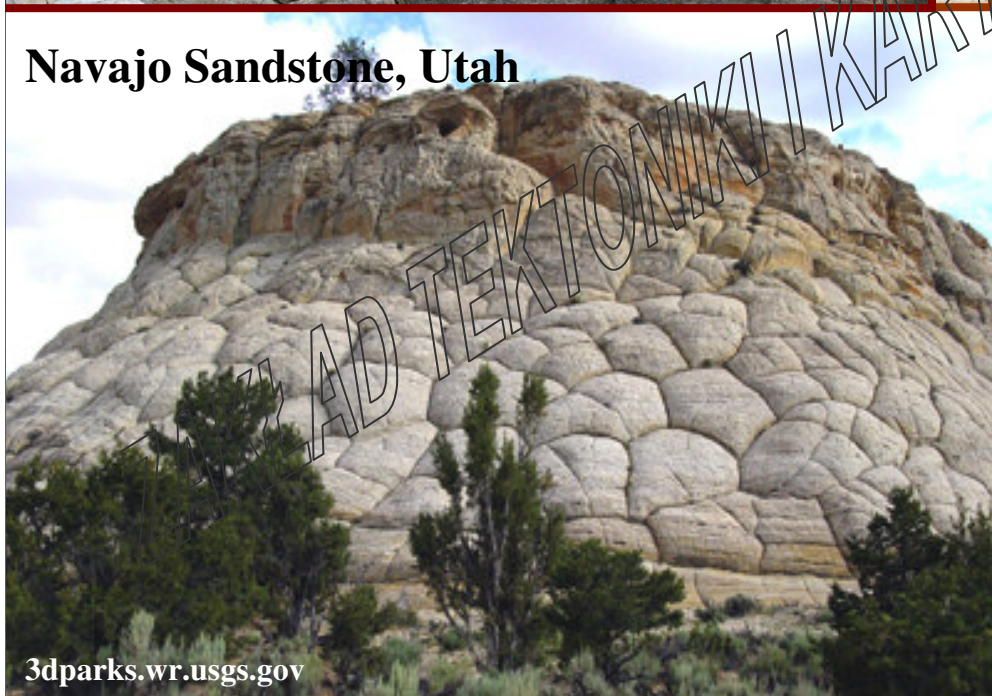
www.soton.ac.uk

dolomity, Broad Bench

www.soton.ac.uk

Navajo Sandstone, Utah

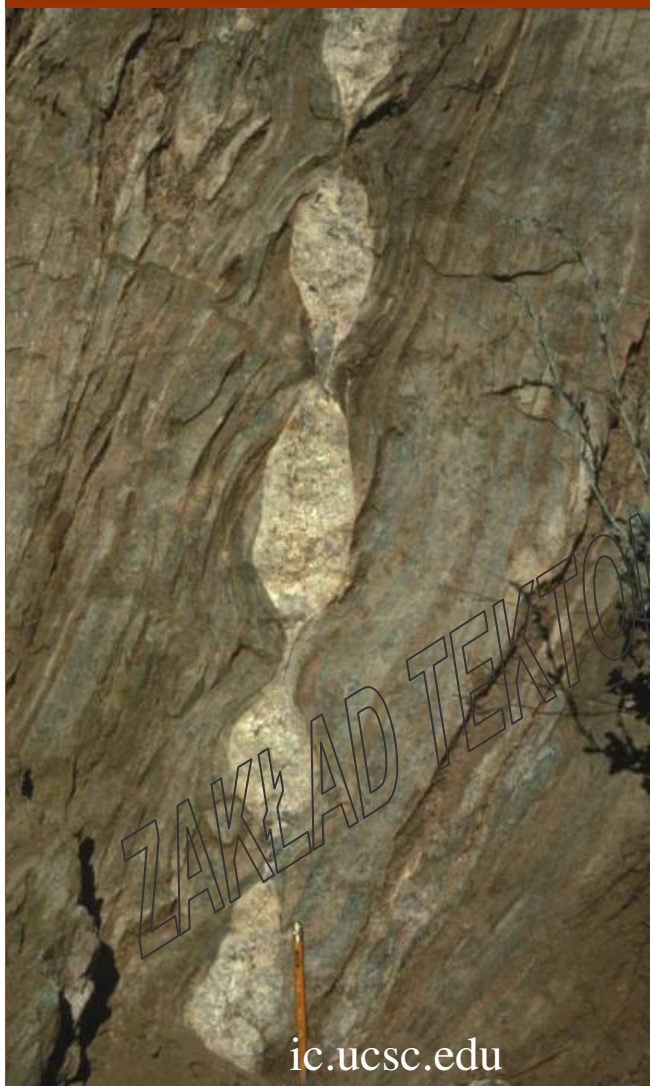

3dparks.wr.usgs.gov

www.nvcc.edu

BUDINAŻ I FAŁDKI PARAZYTYCZNE

ic.ucsc.edu

www.earthsciences.org

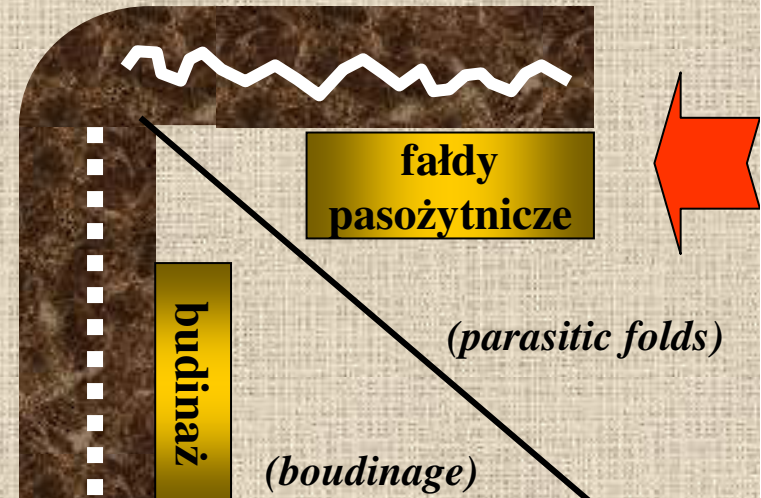

Argentyna

earth.boisestate.edu

-podatne
-niepodatne
-podatne

BUDINAJ

photo.agiweb.org

Nature Photo Y&Y
Photo by Y.Yoshitsuru

www.dept.edu.waseda.ac.jp

CM

PHOTO SCALE-FOCUS GUIDE

www.nimbar.net

FALDKI PARAZYTYCZNE

Hiszpania

www.dur.ac.uk

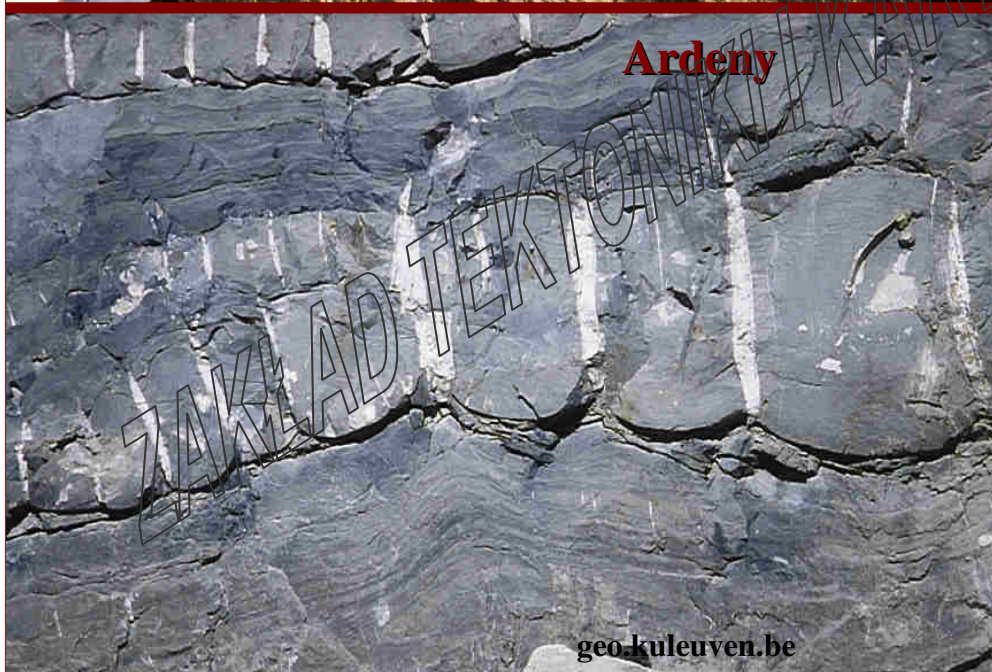
www.nimbar.net

Alpy

petrol.natur.cuni.cz

Ardeny

geo.kuleuven.be

BUDINÁŽ

cliché M.GIDON

www.geol-alp.com

žýla ankerytu

Dubé et al., 2003

gsc.nrcan.gc.ca

10 cm

MULIONY

Skaergaard pluton

www.union.edu

SPEKANIA EKSTENSYJNE

www.soton.ac.uk

CIOS ŚCIECIOWY

www.wygs.wvnet.edu

photo.agiweb.org

www.stoneroof.org.uk

KLIWAŻ A ZŁUPKOWACENIE

*cleavage
schistosity*

farm3.static.flickr.com

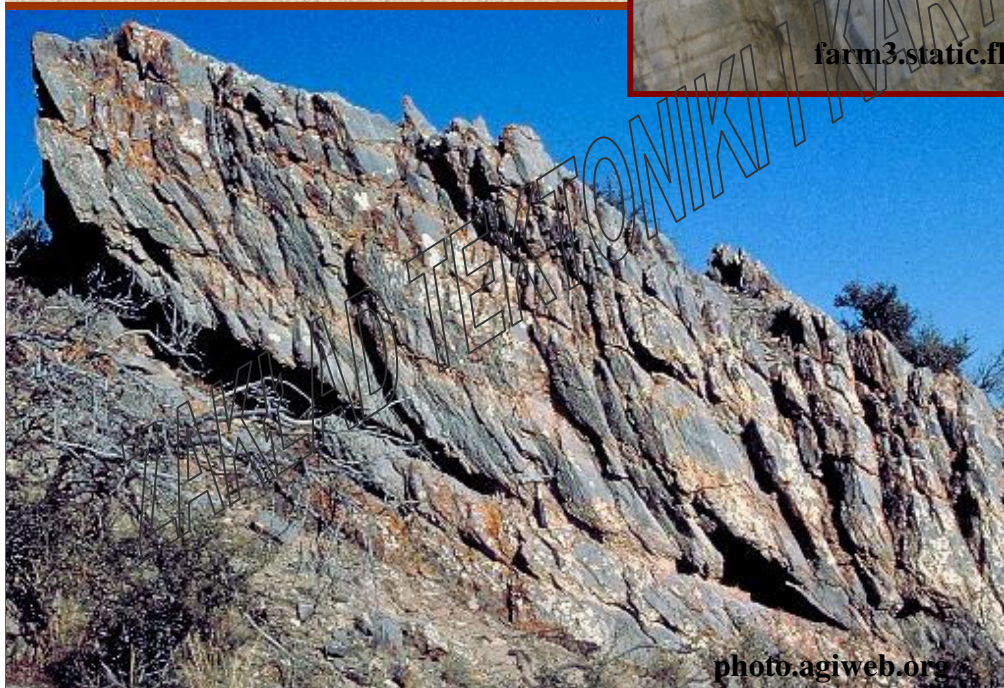

photo.agiweb.org

photo.agiweb.org

people.hofstra.edu

KLIWAŻ

ŁÓWKOWY

(pencil cleavage)

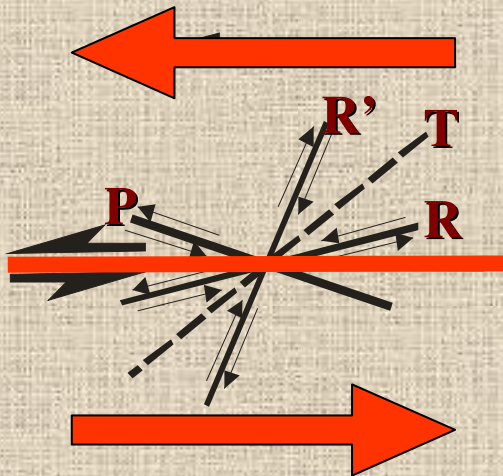
ic.ucsc.edu

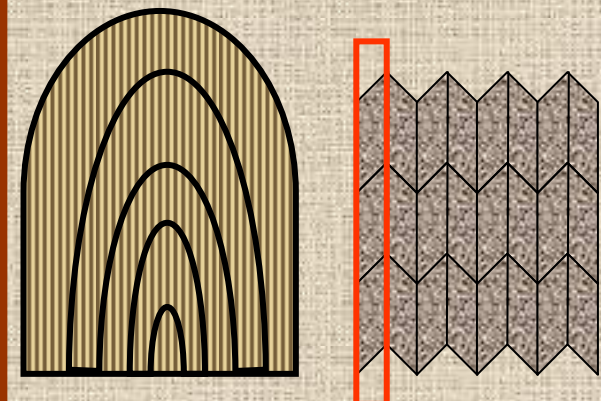
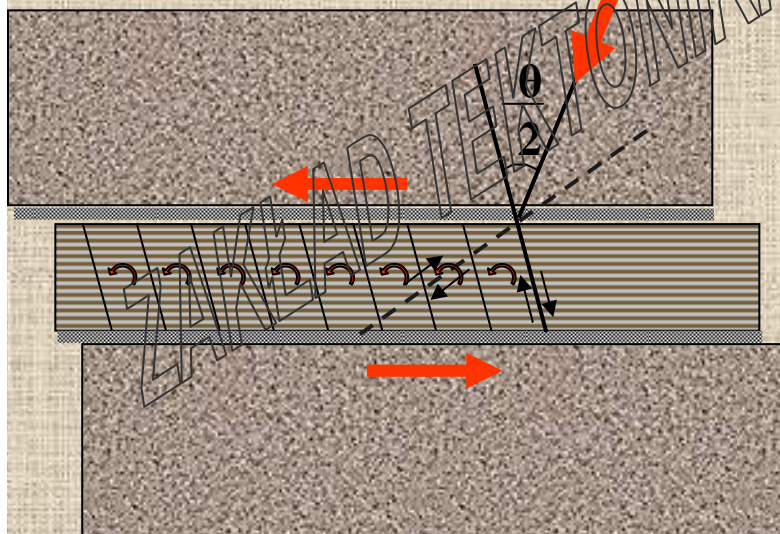
GENEZA KLIWAŻU

kliważ spękaniaowy
(fracture cleavage)

kliważ osiowy
(axial cleavage)

mikroliton

KLIWAŽ

www.earthsciences.org

www.earthsciences.org

ic.ucsc.edu

photo.agiweb.org

KLIWAŻ KRENULACYJNY

SE Australia

ic.ucsc.edu

piaskowce wapniste, Dominikana

ic.ucsc.edu

**kliważ
anastomozyjący**

RODZAJE KLIWAŻU

KLASYFIKACJA GENETYCZNA

- ❖ kliważ osiowy
- ❖ kliważ spękaniaowy

KLASYFIKACJA OPISOWA (MORFOLOGICZNA)

(McPowell 1977)

- ❖ kliważ krenulacyjny
- ❖ kliważ anastomozyjający
- ❖ kliważ stylolitowy
- ❖ kliważ sigmoidalny
- ❖ kliważ tnący

KLIWAŻ A ZŁUPKOWACENIE

- ❖ kliważ ołówkowy

Wzár

Irlandia

www.nuigalway.ie

CIOŚ TERMICZNY

Atlas

Yosemite National Park

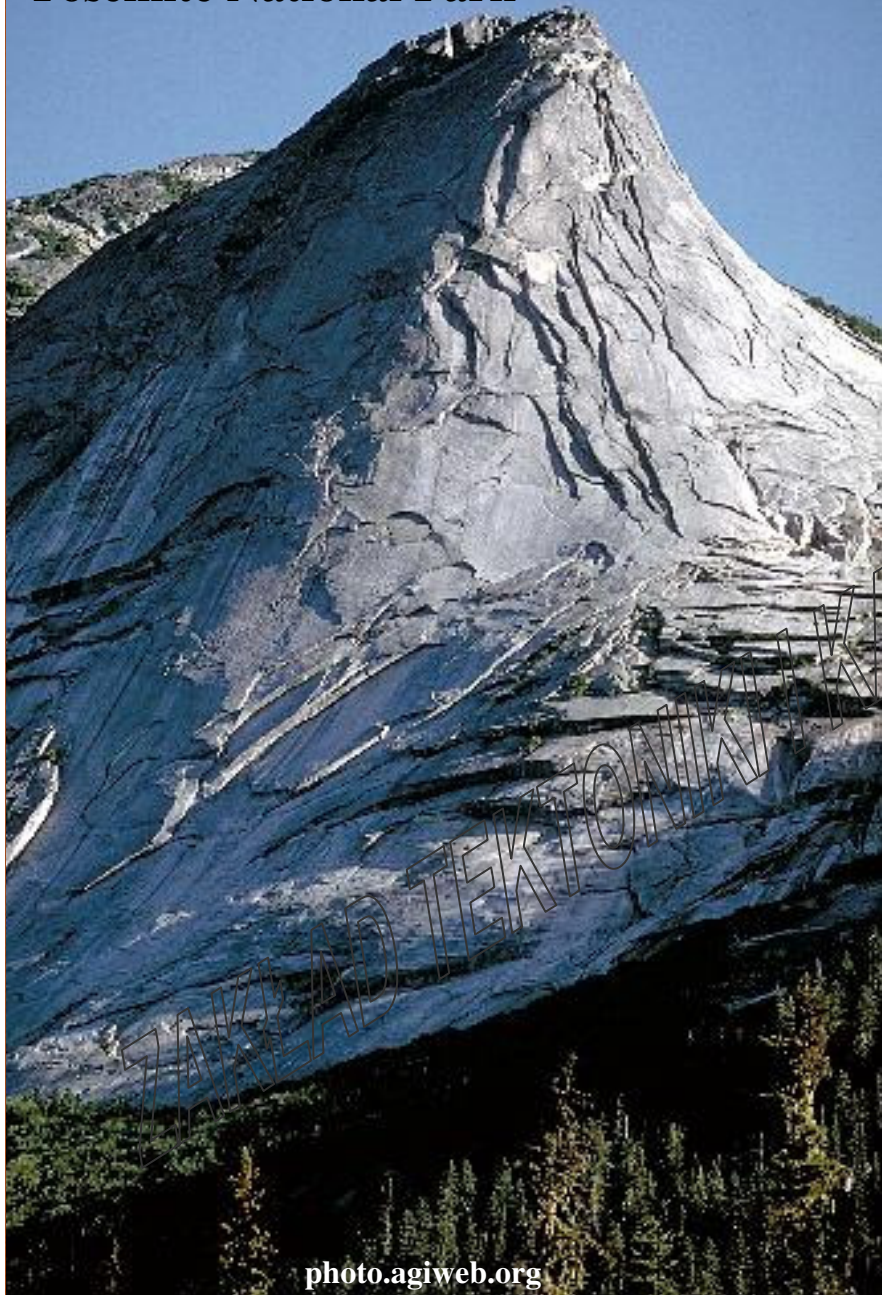
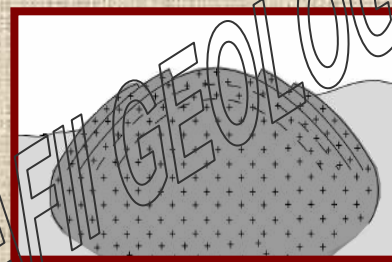
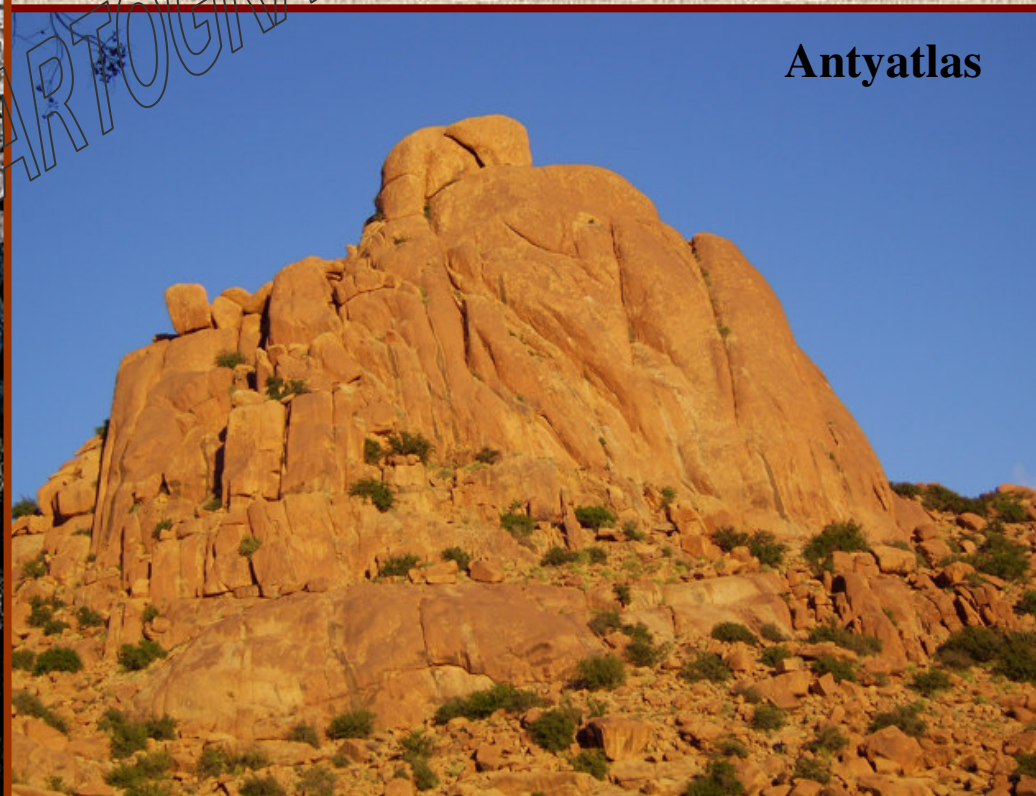

photo.agiweb.org

CIOŚ TERMICZNY

Antyatlaz

Old Man of Hoy

content.answers.com

**Totem Pole
Tasmania**

www.nvcc.edu

**K
O
L
U
M
N
O
W
Y**

**C
I
O
S**

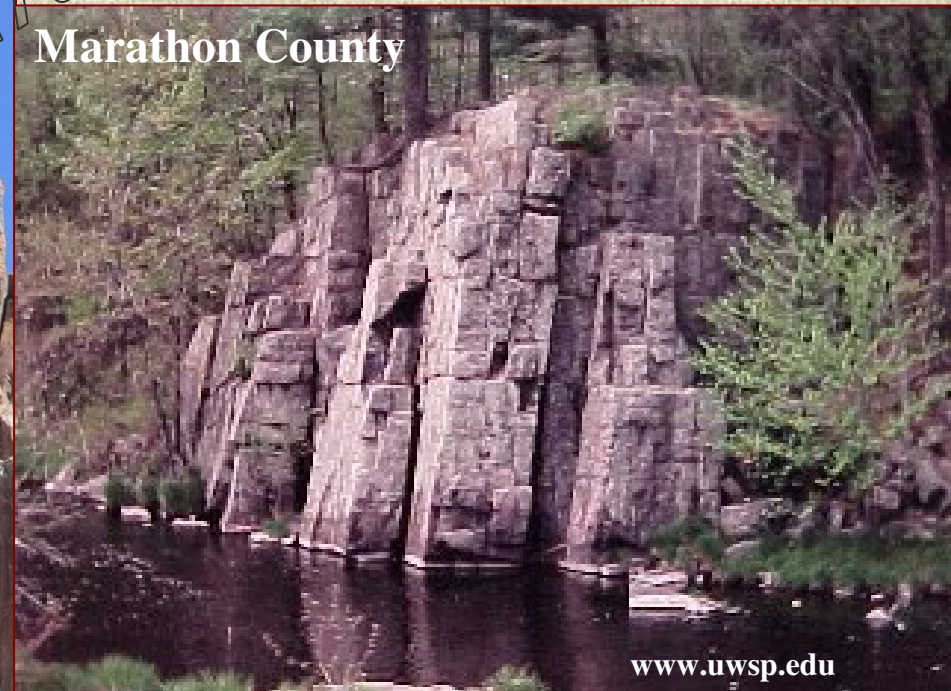

**Glen Canyon
piaskowce**

en.wikipedia.org

Marathon County

www.uwsp.edu

CIOS KOLUMNOWY

Atlas

WIETRZENIE CIOSU

Atlas

Wine-glass, Vila Velha

www.unb.br

Foto: Mário Sérgio de Melo

www.ualberta.ca

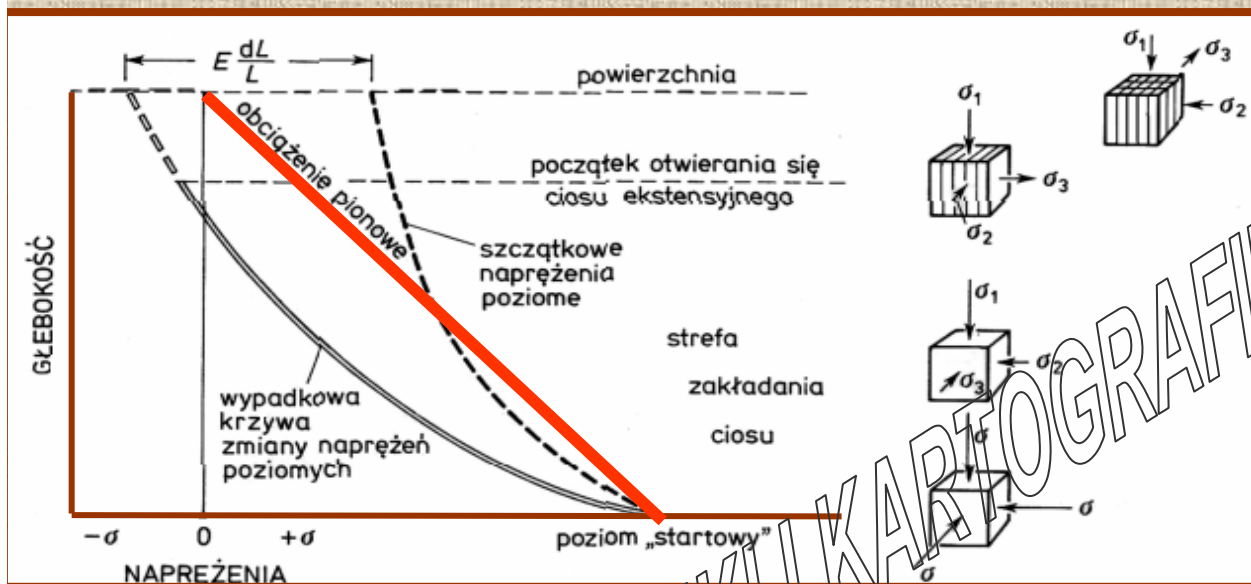

HIPOTEZY POWSTAWANIA CIOSU

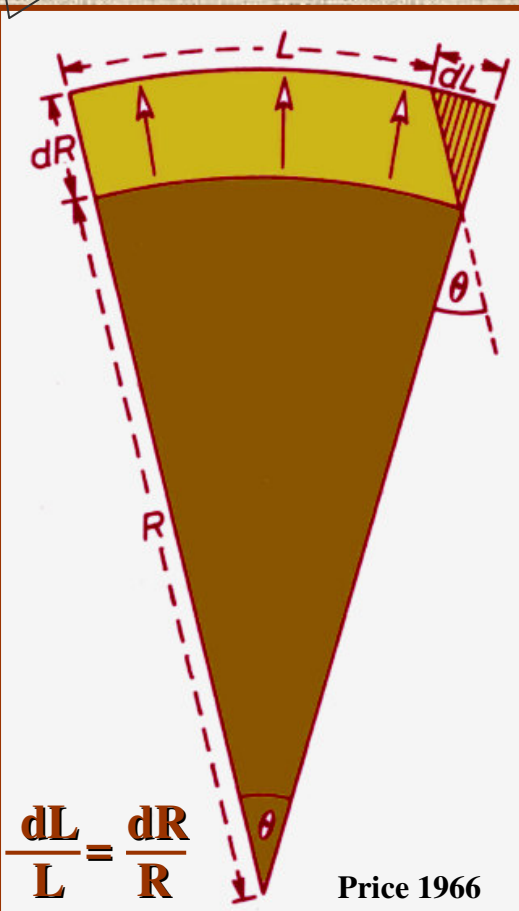
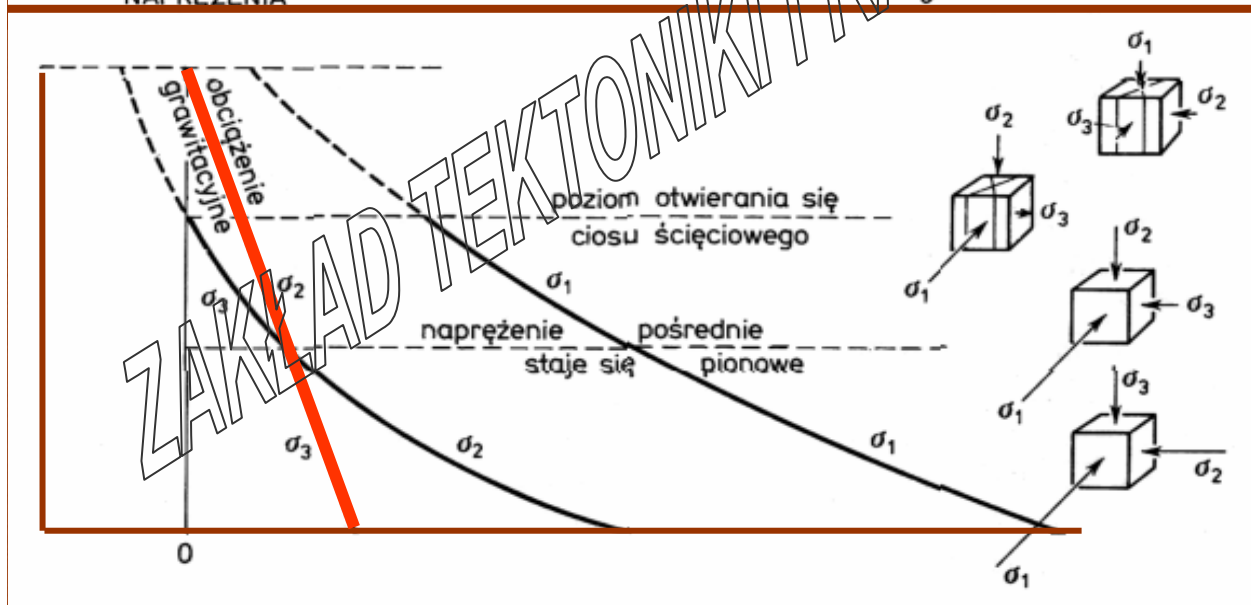
- ❖ tensyjna
- ❖ kompresyjna
- ❖ zmęczeniowa (pływy)
- ❖ diagenetyczno-kontrakcyjna
- ❖ planetarna (ruch wirowy)
- ❖ grawitacyjno – odprężeniowa
- ❖ sejsmiczna
- ❖ pulsacyjna

HIPOTEZA GRAWITACYJNO – ODPRĘŻENIOWA (PRICE 1966)

spękania odpężeniowe
(unloading joints)

$$\frac{dL}{L} = \frac{dR}{R}$$

Price 1966

Pytania:

- 1. Wyjaśnij okoliczności powstawania fałdków parazytycznych i budinażu.**
- 2. Co to jest kliważ ołówkowy?**

Nine Pin Islands

